

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 656/2018-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 29. novembra 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd, ako aj práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom orgánov činných v trestnom konaní v trestnej veci vedenej pod sp. zn. ČVS: KRP-63/1-VYS-NR-2018 a uzneseniami Okresného súdu Komárno sp. zn. 2 Tp 11/2018 z 1. júna 2018, sp. zn. 2 Tp 15/2018 z 9. augusta 2018 a uznesením sp. zn. 2 Tp 23/2018 z 8. novembra 2018 a uzneseniami Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2 Tpo 36/2018 z 13. júna 2018, sp. zn. 2 Tpo 58/2018 z 21. augusta 2018, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bolo 18. novembra 2018 doručené podanie [REDACTED]

██████████ (ďalej len „sťažovateľ“), označené ako „*Podnet na prešetrenie postupu OČTK v prípravnom konaní*“. Ústavný súd kvalifikoval podľa obsahu podanie sťažovateľa ako sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy a podľa čl. 8 ods. 2 a 5 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), ako aj práva čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom „*orgánov činných v trestnom konaní*“ v trestnej veci sťažovateľa pod ČVS: KRP-63/1-VYS-NR-2018 (ďalej aj „napadnuté trestné konanie“) a uzneseniami Okresného súdu Komárno (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 Tp 11/2018 z 1. júna 2018, sp. zn. 2 Tp 15/2018 z 9. augusta 2018 a uznesením sp. zn. 2 Tp 23/2018 z 8. novembra 2018 (spolu aj „napadnuté uznesenia okresného súdu“) a uzneseniami Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tpo 36/2018 z 13. júna 2018, sp. zn. 2 Tpo 58/2018 z 21. augusta 2018 (spolu aj „napadnuté uznesenia krajského súdu“), ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu. Napadnuté uznesenia boli vydané v súvislosti s rozhodovaním o väzbe sťažovateľa.

Zo sťažnosti možno vyvodit' (sťažnosť obsahuje len dve prílohy – lekársku správu a mail advokátky, pozn.), že sťažovateľ je trestne stíhaný pre drogovú trestnú činnosť [§ 172 ods. 2 písm. e) Trestného zákona], pričom je stíhaný väzobne.

Sťažnostné námietky sťažovateľa sa týkajú dvoch okruhov otázok. Ide jednak o námietky súvisiace s vykonávaním dokazovania v prípravnom konaní v napadnutom trestnom konaní (postup orgánov činných v trestnom konaní pri domovej prehliadke – neprítomnosť sťažovateľa a nezúčastnenej osoby, nepravý podpis na zápisnici o domovej prehliadke, vykonávanie výsluchov sťažovateľa napriek jeho zlému zdravotnému stavu, nesprávnosť znaleckého posudku, nesprávne posúdenie množstva zaistenej látky), ako aj o námietky týkajúce sa rozhodovania o väzbe sťažovateľa okresným súdom a krajským súdom (nepredloženie odôvodnenia sťažnosti sťažovateľa proti uzneseniu o vzatí do väzby sťažnostnému súdu, nedoručenie vyjadrenia prokurátora sťažovateľovi k jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, nezaslanie predvolania na výsluchy sťažovateľovi v súvislosti s rozhodovaním o väzbe).

V súvislosti s prípravou predbežného prerokovania sťažnosti ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením okresného súdu sp. zn. 2 Tp 11/2018 z 1. júna 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 36/2018 z 13. júna 2018. O prvej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodoval okresný súd uznesením sp. zn. 2 Tp 15/2018 z 9. augusta 2018 v spojení s uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 58/2018 z 21. augusta 2018, pričom ju zamietol. O druhej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu rozhodoval okresný súd uznesením sp. zn. 2 Tp 23/2018 z 8. novembra 2018, pričom jeho žiadosti nevyhovel. Sťažovateľ podal proti napadnutému uzneseniu okresného súdu z 8. novembra 2018 sťažnosť, o ktorej krajský súd v čase podania sťažnosti ústavnému súdu ešte nerozhodol.

Vzhľadom na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľ žiada ústavný súd „o prešetrovanie a/resp. prehodnotenie uvedených bodov a zaujatie stanoviska k daným bodom“.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto

ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd zo sťažnosti vyvodil, že sťažovateľ namieta porušenie svojich ústavou, listinou a dohovorom garantovaných práv postupom orgánov činných v trestnom konaní v napadnutom trestnom konaní a napadnutými uzneseniami okresného súdu sp. zn. 2 Tp 11/2018 z 1. júna 2018, sp. zn. 2 Tp 15/2018 z 9. augusta 2018 a uznesením sp. zn. 2 Tp 23/2018 z 8. novembra 2018 a napadnutými uzneseniami krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 36/2018 z 13. júna 2018, sp. zn. 2 Tpo 58/2018 z 21. augusta 2018 vydanými v súvislosti s rozhodovaním o jeho väzbe, ako aj postupom, ktorý predchádzal ich vydaniu.

II.1 K namietanému porušeniu ústavou, listinou a dohovorom garantovaných práv postupom orgánov činných v trestnom konaní v napadnutom trestnom konaní

V súvislosti s predbežným prerokovaním tejto časti sťažnosti ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05, II. ÚS 156/09, I. ÚS 480/2013), podľa ktorého sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

V posudzovanom prípade sa trestná vec sťažovateľa nachádza ešte len v prípravnom konaní, v štádiu pred podaním obžaloby. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, v ktorej opakovane zdôrazňuje, že trestné konanie je od svojho začiatku až po koniec procesom, v rámci ktorého sa pri vykonávaní jednotlivých úkonov môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v predmetnej veci konajúcich všeobecných súdov naprávať, resp. korigovať jednotlivé pochybenia, ku ktorým došlo v predchádzajúcich štádiách trestného konania. Preto spravidla až po právoplatnom skončení trestného konania možno na ústavnom súde namietať také pochybenia príslušných orgánov verejnej moci, ktoré neboli odstránené v jeho dovtedajšom priebehu a ktoré mohli vo svojich dôsledkoch spôsobiť porušenie práv a slobôd označených v čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 166/2010, m. m. tiež II. ÚS 3/02, III. ÚS 18/04, IV. ÚS 76/05, IV. ÚS 220/07).

Je zjavné, že citovaná judikatúra je aplikovateľná aj na vec sťažovateľa, keďže má v súčasnom štádiu namietaného konania celý rad právnych prostriedkov na ochranu svojich základných práv, o ktorých nie je oprávnený rozhodovať ústavný súd, ale iné orgány verejnej moci (predovšetkým orgány prokuratúry a všeobecné súdy). Z uvedeného dôvodu túto časť sťažnosti ústavný súd považuje za predčasne podanú, a preto ju podľa § 25 ods. 2 v spojení § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde uplatnením zásady *ratione temporis* odmietol ako neprípustnú.

II.2 K namietanému porušeniu ústavou, listinou a dohovorom garantovaných práv napadnutými uzneseniami okresného súdu

Vo vzťahu k tejto časti sťažnosti ústavný súd opätovne poukazuje na princíp subsidiarity svojej právomoci vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy. Z už citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy totiž vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť (a aj domáhal) využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

V posudzovanom prípade proti napadnutým uzneseniam okresného súdu mohol sťažovateľ podať sťažnosť (čo aj využil), o ktorých bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o sťažnostiach sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný preto túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

II.3 K namietanému porušeniu ústavou, listinou a dohovorom garantovaných práv napadnutými uzneseniami krajského súdu sp. zn. 2 Tpo 36/2018 z 13. júna 2018 a sp. zn. 2 Tpo 58/2018 z 21. augusta 2018

Zo sťažnosti a zistení ústavného súdu vyplýva, že prvým z napadnutých uznesení krajského súdu z 13. júna 2018 krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu o jeho vzatí do väzby – označené uznesenie nadobudlo právoplatnosť 13. júna 2018. V poradí druhým napadnutým uznesením sp. zn. 2 Tpo 58/2016 z 21. augusta 2018 krajský súd zamietol sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu sp. zn. 2 Tp 15/2018 z 9. augusta 2018 – označené uznesenie krajského súdu nadobudlo právoplatnosť 9. augusta 2018.

V nadväznosti na uvedené skutočnosti ústavný súd pripomína, že jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote

ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Aplikujúc citovanú judikatúru na vec sťažovateľa, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ doručil svoju sťažnosť (18. novembra 2018) proti napadnutým uzneseniam krajského súdu zjavne po uplynutí dvojmesačnej lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže posledný deň tejto lehoty (vo vzťahu v poradí k druhému napadnutému uzneseniu krajského súdu) márne uplynul 9. októbra 2018.

Na základe uvedeného ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. novembra 2018